

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne : **K. H.**, bývajúca v K., zastúpená JUDr. T. S., advokátom v K., proti žalovanému : **P. K.**, bývajúci J., zastúpený Advokátskou kanceláriou C., so sídlom v K., **o zaplatenie 5 533,38 € s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 36 C 148/2006, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. októbra 2012 sp. zn. 3 Co 85/2011

t a k t o :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 16. októbra 2012 sp. zn. 3 Co 85/2011 v jeho potvrdzujúcej časti o príslušenstve pohľadávky, v jeho zmeňujúcej časti, ako aj v časti, v ktorej rozhodol o trovách konania a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom z 12. januára 2011 č. k. 36 C 148/2006-236 konanie o zaplatenie sumy 10 721,64 € s prísl. zastavil. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 5 533,38 € so 6 % úrokom z omeškania ročne od 10.5.2005 až do zaplatenia do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Náhradu trov konania žalobkyni nepriznal. Vyslovil, že žalovaný nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že účastníci konania uzavreli dňa 23.9.2003 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej žalobkyňa požičala žalovanému sumu 763,46 € (vtedy 23 000 Sk) a sumu 1 991,63 € (vtedy 60 000 Sk). K reálnemu odovzdaniu pôžičky došlo prevodom finančných prostriedkov z účtu žalobkyne č. X. vedeného vo V. a z účtu č. X. vedeného v Č. na účet žalovaného č. X. vedený vo V. Zmluva bola uzavretá ústnou formou. Súd vychádzal z nepriamych dôkazov získaných zo spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 10 C 262/2004 a 22 Nc 1028/98, v ktorých sám žalovaný predkladal súdu dôkazy o tom, v akej zlej finančnej situácii sa nachádza, ako je zadlžený a že konkrétne na kúpu nehnuteľnosti na T. a na jej rekonštrukciu mu požičala žalobkyňa sumu 360 000 Sk. Taktiež v písomnom vyjadrení k predmetnej žalobe zo dňa

16.4.2007 žalovaný vymenoval, kedy a v akej výške mu poskytla pôžičku žalobkyňa. Žalovaný nepoprel, že mu žalobkyňa previedla na účet 23.9.2003 sumu 23 000 Sk a 60 000 Sk, ale popieral, že to nebolo titulom pôžičky. Z výpisu z účtu žalovaného č. X. za mesiac september a október 2003 mal súd za preukázané, že žalovaný v tom čase nemal na svojom účte dostatok finančných prostriedkov na úhradu kúpnej ceny pre M.. Doplatok kúpnej ceny uhradil v dvoch splátkach krátko po tom, čo mu finančné prostriedky na účet previedla žalobkyňa. Uhradil ich prevodom zo svojho účtu na účet M.. Tým bol preukázaný opak, že doplatok kúpnej ceny uhradil v hotovosti z pôžičky, ktorú mu poskytol t. č. už nebohý strýko M. D.. Žalobkyňa písomne vyzvala žalovaného na splnenie dlhu listom zo dňa 28.4.2005 a určila čas plnenia do sedem dní od doručenia výzvy. Žalovaný výzvu prevzal 2.5.2005 a 10.5.2005 sa ocitol v omeškaní s plnením a od tohto dňa začala plynúť žalobkyni lehota na uplatnenie svojho práva na súde. Žalobkyňa podala žalobu na súd 20.6.2006, teda v rámci trojročnej premlčacej doby. Námietka žalovaného o premlčaní tohto dlhu je nedôvodná.

Nárok žalobkyne na zaplatenie 2 778,29 € posúdil ako návrh na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 OZ, ktoré žalovanému vzniklo plnením bez právneho dôvodu zo strany žalobkyne. Zo zhodných výpovedí účastníkov mal za preukázané, že v januári 2004 sa dohodli, že príjmy, ktoré by mali plynúť žalovanému zo zdravotných poisťovní budú posielané na účet žalobkyne. Podľa tvrdenia žalobkyne žalovaný s touto dohodou súhlasil z toho dôvodu, že si bol vedomý, koľko peňazí mu požičala a takýmto spôsobom chcel znižovať svoj dlh. Realita však bola taká, že na účet prišli finančné prostriedky v menšom objeme, než boli výdavky, ktoré žalovaný z týchto prostriedkov musel hradiť v rámci výkonu lekárskej praxe, t. j. nájom nebytových priestorov, mzda sestry, odvody do poisťovne a pod. Pri konečnom vyúčtovaní v septembri 2004 žalovanému z týchto prostriedkov bolo vydaných o 83 698,85 Sk viac, než na účet došlo. V septembri alebo októbri 2004 účastníci ukončili spolunažívanie a v apríli 2005 žalobkyňa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vyzvala žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2 778,29 € (83 698,85 Sk). Žalovaný v písomnom podaní zo dňa 13.5.2005 adresovanom JUDr. D. K., právnej zástupkyne žalobkyne uznal nárok žalobkyne vzniknutý z finančných operácií za rok 2004 vo výške 83 698,85 Sk a prejavil záujem dohodnúť sa na splnení dlhu. Následne listom zo dňa 27.6.2005 adresovanom žalobkyni požiadal ju o oznámenie čísla účtu, na ktorý jej chcel posielat' finančné prostriedky v splátkach minimálne vo výške 15 000 Sk mesačne. Žalovaný teda uznal dlh čo do dôvodu (z finančných operácií v roku 2004) a výšky (83 698,85

Sk) bez akýchkoľvek výhrad a prejavil ochotu dohodnúť sa mimosúdne na splnení dlhu. Dospel k záveru, že právny úkon, ktorým žalovaný uznal dlh je platný podľa ustanovenia § 37 OZ a je aj v súlade s požiadavkami ustanovenia § 558 OZ a preto aj v tejto časti žalobe vyhovel. Predmetom tohto konania je peňažné plnenie a žalovaný svoj dlh riadne a včas nesplnil, zaviazal ho podľa ustanovenia § 517 ods. 2 OZ na zaplatenie úrokov z omeškania od 10.5.2005 až do zaplatenia, t. j. od márneho uplynutia lehoty na splnenie dlhu, ktorú mu určila žalobkyňa vo výzve zo dňa 28.4.2005.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného rozsudkom zo 16. októbra 2012 č. k. 3 Co 85/2011-302 potvrdil rozsudok v časti, v ktorej bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2 778,29 € so 6 % úrokom z omeškania ročne od 10.5.2007 až do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zmenil rozsudok v prevyšujúcej vyhovujúcej časti tak, že žalobu o zaplatenie sumy 2 755,09 € s príslušenstvom zamietol. Uložil žalobkyni nahradiť žalovanému trovy konania v sume 2 493,64 € na účet C., so sídlom v K.K., do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, tieto vady však sú dané iba vo vzťahu k nároku žalobkyne na zaplatenie sumy 2 755,09 € s príslušenstvom, ktorý posúdil súd prvého stupňa ako nárok zo zmluvy o pôžičke. V spore o vrátenie pôžičky spočíva dôkazné bremeno na žalobcovi, ktorý je povinný preukázať jednak to, že plnenie žalovanému poskytol a tiež, že sa jednalo o plnenie na základe zmluvy o pôžičke, ktorá bola s dlžníkom, teda žalovaným uzavretá. Z vykonaných dôkazov nie je možné urobiť skutkový záver o tom, že žalovaný prijal na účet peňažné prostriedky s vedomím, že tieto sú poskytnuté na základe zmluvy o pôžičke, nebol teda preukázaný súhlas žalovaného s tým, že tieto prostriedky v dohodnutej dobe vráti. Žalovaný v priebehu konania tvrdil, že tieto peniaze mali byť použité na rekonštrukciu chalupy žalobkyne. Pokiaľ tu je rozpor v skutkových tvrdeniach, jeho vyhodnotenie je potrebné vykonať s prihliadnutím na to, koho zaťažuje povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že sa jednalo o prostriedky poskytnuté zo zmluvy o pôžičke, bolo jej povinnosťou toto svoje tvrdenie aj riadne dôkaznými prostriedkami preukázať. Pokiaľ súd prvého stupňa iba z nepriamych dôkazov vyvodil záver o tom, že došlo k zmluve o pôžičke, toto jeho zistenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Za tejto situácie konštatuje, že nebolo preukázané uzavretie zmluvy o pôžičke na sumu 83 000 Sk, teda 2 755,09 €. Pokiaľ tieto prostriedky boli na účet žalovaného poukázané a zároveň nebolo

preukázané, že titulom poskytnutia prostriedkov bola zmluva o pôžičke, je potrebné toto plnenie posúdiť ako plnenie bez právneho dôvodu. Žalovaný v priebehu konania namietal premlčanie nároku žalobkyne aj na zaplatenie sumy 2 755,09 €. Peňažné prostriedky boli pripísané na účet žalovaného 23.9.2003 a žaloba žalobkyne bola podaná na súde prvého stupňa dňa 20.6.2006. To znamená, že žaloba bola podaná po uplynutí subjektívnej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 107 ods. 1 OZ. Preto v časti o zaplatenie sumy 2 755,09 € zmenil napadnutý rozsudok a žalobu v tejto časti zamietol.

Pokiaľ ide o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 2 778,29 € konštatoval, že skutkové zistenia a právne posúdenie súdu prvého stupňa vo vzťahu k tomuto podaniu sú správne. Právny dôvod dlhu je jasný, je dostatočným spôsobom formulovaný a rovnako dostatočným spôsobom je formulovaný aj záväzok žalovaného vrátiť finančné prostriedky, pretože pojem uznanie pohľadávky v sebe zahŕňa aj uvedenie si povinnosti na jej vrátenie. Vzhľadom na uvedené dôvody potvrdil ako vecne správne rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobkyni sumu 2 778,29 € vrátane úrokov z omeškania vo výške 6 % od 10.5.2005 až do zaplatenia.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu do zmeňujúceho výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá, príslušenstva pohľadávky a trov konania, podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňovala ustanovením § 238 ods. 1 O.s.p. a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm.b/, c/ O.s.p., teda že konanie je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení a tiež podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm.a/, § 237 písm.f/ O.s.p. z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom. Namietala, že odvolací súd rozhodoval o zmene napadnutého rozsudku s hrubým porušením ustanovenia § 213 ods. 1, 2, 3 O.s.p. Odvolací súd bez toho, aby zopakoval čo i len jediný dôkaz vykonaný súdom prvého stupňa z dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa sám vyvodil úplne opačný skutkový stav na zisťovanie najdôležitejšej skutočnosti, či je preukázané alebo nie, že k dohode o pôžičke v sume 2 775,09 € medzi účastníkmi došlo, hoci odovzdanie peňazí z účtov žalobkyne na účet žalovaného bolo nesporne preukázané výpismi z účtov, ako aj účel, na ktorý pôžička podľa tvrdenia žalobkyne mala byť žalovaným použitá aj v skutočnosti použitá bola na zaplatenie kúpnej ceny M. za prevod nehnuteľností a to výpismi z účtu žalovaného a zistením, že z neho bola táto cena na účet M. zaplatená a že bez pôžičky od žalobkyne žalovaný na účte peniaze na zaplatenie kúpnej ceny v tom čase nemal. Ešte prekvapujúcejšie je rozhodnutie odvolacieho súdu aj bez toho, aby o tom poučil účastníkov a ich právnych zástupcov vyzval v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p., posudzoval

poskytnutie peňazí žalobkyňou pre žalovaného ako plnenie bez právneho dôvodu v zmysle § 451 ods. 2 OZ a § 451 ods. 1 OZ. Je to nielen odňatie možnosti žalobkyne konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p., ale aj nesprávne právne posúdenie predovšetkým ohľadne tvrdeného plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty. Navrhla v napadnutej časti zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný vo svojom vyjadrení navrhol dovolanie žalobkyne zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v jeho zmeňujúcej časti, v potvrdzujúcej časti týkajúcej sa príslušenstva pohľadávky a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Vzhľadom na námietku dovolateľky a tiež s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., dovolací súd kládol dôraz na skúmanie tej vady, ktorej existenciu dovolateľka v dovolaní tvrdila (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné, ak bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p., je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm.f/ O.s.p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Dovolací súd dospel k záveru, že v posudzovanej veci práve o taký prípad ide, t. j. že konanie odvolacieho súdu a jeho rozhodnutie je postihnuté vadou podľa citovaného zákonného ustanovenia.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa dospel k záveru, že účastníci konania uzavreli dňa 23.9.2003 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej žalobkyňa požičala žalovanému sumu 763,46 € a sumu 1 991,63 €, teda celkom 2 755,09 €.

Odvolací súd založil svoj zmeňujúci rozsudok v porovnaní so súdom prvého stupňa na právnom názore odlišnom od právneho názoru súdu prvého stupňa, keď uzavrel, že nebolo preukázané uzavretie zmluvy o pôžičke na sumu 2 755,09 € a je potrebné toto plnenie posúdiť ako plnenie bez právneho dôvodu podľa ustanovenia § 451 ods. 2 OZ.

Dovolací súd je toho názoru, že toto konanie odvolacieho súdu, z ktorého vzišlo dovolaním napadnuté rozhodnutie neprebehlo podľa zásad spravodlivého procesu.

Podľa dovolacieho súdu odvolací súd svojím vyššie uvedeným postupom porušil právo žalobkyne na spravodlivý proces, pretože tým, že svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa, v skutočnosti odňal žalobkyni právo namietat správnosť jeho právneho názoru na inštančne vyššom súde. K novým právnym záverom odvolacieho súdu sa žalobkyňa nemala možnosť vyjadriť, prípadne predložiť nové dôkazy, ktoré z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa, sa nejavili významné. Ak odvolací súd dospel k iným právnym záverom pri posúdení zisteného skutkového stavu súdom prvého stupňa mal vyzvať účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu iného ustanovenia právneho predpisu vyjadrili. Tým, že odvolací súd tak nepostupoval, znemožnil žalobkyni realizáciu jej procesných práv, lebo jej odoprel možnosť prieskumu správnosti nových, prípadne z pohľadu súdu prvého stupňa dosiaľ bezvýznamných avšak z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom rozhodujúcich skutkových zistení. Svojím postupom teda žalobkyni odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov obce, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonanie dôkazu predpísaný, určí ho súd.

V zmysle ustanovenia § 220 O.s.p. odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky ani na potvrdenie (§ 219 O.s.p.), ani na jeho zrušenie (§ 221 O.s.p.).

Ak odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O.s.p.).

Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a na ním založených následných právnych záveroch, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia súdu prvého stupňa v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom tvoriaceho podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové zistenia a na ich základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa bez toho, aby vo veci vykonal potrebné dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie).

Ak sa chcel odvolací súd odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 3 O.s.p. sám v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného procesu, ktoré zásady zostali zachované aj po účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku vykonané zákonom č. 273/2007 Z.z. vrátane novely uskutočnenej zákonom č. 348/2008 Z.z. Je neprípustné, aby odvolací súd k svojim odlišným

skutkovým zisteniam, dospel len na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa. Na to, aby ich mohol inak zhodnotiť, ich musí v odvolacom konaní opäť vykonať.

Odvolací súd podľa týchto ustanovení a zásad v danej veci nepostupoval, keď vo svojom zmeňujúcom rozhodnutí vychádzal z dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa, na základe ktorých ale dospel k iným skutkovým zisteniam, z ktorých vyvodil iný právny záver bez toho, aby doplnil alebo opakoval dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa.

Prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že účastníci konania uzavreli dňa 23.9.2003 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej žalobkyňa požičala žalovanému sumu 763,46 € (vtedy 23 000 Sk) a sumu 1 991,63 € (vtedy 60 000 Sk), teda spolu 2 755,09 €. K reálnemu odovzdaniu pôžičky došlo prevodom finančných prostriedkov z účtu žalobkyne č. X. vedeného vo V. a z účtu č. X. vedeného v Č. na účet žalovaného č. X. vedený vo V. Priamy dôkaz o uzavretí zmluvy o pôžičke súd nemal, pretože zmluva bola uzavretá ústnou formou a bez prítomnosti svedkov. Vychádzal z nepriamych dôkazov získaných zo spisov Okresného súdu Košice I sp. zn. 10 C 262/2004 a 22 Nc 1028/98, v ktorých sám žalovaný predkladal súdu dôkazy o tom, v akej zlej finančnej situácii sa nachádza, ako je zadlžený a že konkrétne na kúpu nehnuteľnosti na T. a na jej rekonštrukciu mu požičala žalobkyňa sumu 360 000 Sk. Taktiež v písomnom vyjadrení k predmetnej žalobe zo dňa 16.4.2007 žalovaný vymenoval, kedy a v akej výške mu poskytla pôžičku žalobkyňa. Z výpisu účtu žalovaného č. X. za mesiace september a október 2003 mal za preukázané, že žalovaný v tom čase nemal na svojom účte dostatok finančných prostriedkov na úhradu kúpnej ceny pre M.. Doplatok kúpnej ceny uhradil v dvoch splátkach krátko po tom, čo mu finančné prostriedky na účet previedla žalobkyňa. Uhradil ich prevodom zo svojho účtu na účet M.. Tým bol preukázaný opak, že doplatok kúpnej ceny uhradil v hotovosti z pôžičky, ktorú mu poskytol t. č. už nebohý strýko M. D.. V porovnaní s uvedeným odvolací súd konštatoval, že z vykonaných dôkazov nebolo preukázané, že došlo ku konsenzuálnej dohode o podstatných náležitostiach zmluvy o pôžičke. Z vykonaných dôkazov nie je možné urobiť skutkový záver o tom, že žalovaný prijal na účet peňažné prostriedky s vedomím, že tieto sú poskytnuté na základe zmluvy o pôžičke, nebol teda preukázaný súhlas žalovaného s tým, že tieto prostriedky v dohodnutej dobe vráti. Žalovaný v priebehu konania tvrdil, že tieto peniaze mali byť použité na rekonštrukciu chalupy žalobkyne. Pokiaľ tu je rozpor v skutkových tvrdeniach jeho vyhodnotenie je potrebné vykonať s prihliadnutím na to, koho zaťažuje povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno. Pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že sa jednalo

o prostriedky poskytnuté zo zmluvy o pôžičke, bolo aj jej povinnosťou toto svoje tvrdenie aj riadne dôkaznými prostriedkami preukázať. Pokiaľ súd prvého stupňa iba z nepriamych dôkazov vyvodil záver o tom, že došlo k zmluve o pôžičke, toto jeho zistenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Následne uzavrel, že nebolo preukázané uzavretie zmluvy o pôžičke na sumu 2 755,09 €. K takémuto odlišnému záveru mohol odvolací súd dospieť len na základe prehodnotenia vykonaných dôkazov.

Obsah zápisnice z pojednávania pred odvolacím súdom zo 16. októbra 2012 (č.l. 289-291) svedčí o tom, že odvolací súd v skutočnosti nevykonal žiadne dokazovanie. Doplnením dokazovania alebo jeho zopakovaním nie je totiž podanie správy o doterajšom priebehu konania predsedom senátu ani vyjadrenia účastníkov k veci na odvolacom pojednávaní a ani oboznamovanie predsedom senátu listinných dôkazov ako to učinil odvolací súd (viď oboznamuje sa list žalovaného z 13.5.2005 adresovaný Advokátskej kancelárii D. na č. 1. 7 spisu, predžalobná upomienka zo dňa 28.4.2005 adresovaná žalovanému na č. 1. 12 a 13 spisu, výpisy z účtu žalovaného na č. 1. 86 až 107 spisu a výpisy z účtu žalobkyne na č. 1. 207 až 224 spisu).

Odvolací súd si tak nezadovážil rovnocenný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov a preto sú jeho skutkové a naň nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

So zreteľom na vyššie uvedené procesné pochybenie odvolacieho súdu dospel dovolací súd k záveru, že v predmetnom konaní došlo k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.).

Pokiaľ ide o časť dovolania, ktorá smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o príslušenstve pohľadávky zo sumy 2 778,29 € so 6 % úrokom z omeškania ročne od 10.5.2007 až do zaplataenia, je dovolanie žalobkyne procesne prípustné podľa § 237 písm.f/ O.s.p., keďže žalobkyni sa ako účastníčke konania postupom odvolacieho súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení

dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

V preskúmvanej veci týkajúcej sa potvrdzujúcej časti rozsudku súdu prvého stupňa ohľadne príslušenstva pohľadávky je rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia na strane 8 odsek 2 uvádza „odvolací súd potvrdil ako vecne správne rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobkyni sumu 2 778,29 € vrátane úrokov z omeškania vo výške 6 % od 10.5.2005 až do zaplataenia“ pričom vo výroku rozhodnutia odvolací súd uvádza „potvrdzuje rozsudok v časti, v ktorej bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2 778,29 € so 6 % úrokom z omeškania ročne od 10.5.2007 až do zaplataenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku“. Je tu rozpor medzi výrokom rozhodnutia a písomným odôvodnením rozhodnutia. Uvedená skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na tieto procesné vady konania zrušil rozsudok odvolacieho súdu v jeho potvrdzujúcej časti o príslušenstve pohľadávky, v jeho zmeňujúcej časti ako aj v časti, v ktorej rozhodol o trovách konania a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.). S prihliadnutím na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie, nezaoberal sa ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní (vrátane námietky, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2014

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

